

ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา
เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรนานาชาติ

นางสาววรรณ อภิชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาอุดมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-865-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018740 i 15178158

Opinions of Administrators and Teaching Staff
of Higher Education Institutions Concerning International Curriculum

Miss Worraphan Abhichai

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Higher Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-865-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรนานาชาติ

โดย

นางสาววรรณพร อภิชัย

ภาควิชา

อุดมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ปัทม เมธาคุณวุฒิ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

[Handwritten signature]

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Handwritten signature]
.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา โสวิไลกุล)

[Handwritten signature]
.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปัทม เมธาคุณวุฒิ)

[Handwritten signature]
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

บรรณาธิการ : ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรนานาชาติ (Opinions of Administrators and Teaching Staff of Higher Education Institutions Concerning International Curriculum)
อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ปัทมา เมษาคณวุฒิ, 295 หน้า. ISBN 974-581-865-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดหลักสูตรนานาชาติในสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย วิเคราะห์การวิจัยประกอบด้วย การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรนานาชาติ การสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 252 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์เอกสาร พบว่าปัจจุบันมีการจัดหลักสูตรนานาชาติในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวนรวมทั้งสิ้น 19 หลักสูตร ระดับปริญญาตรี 7 หลักสูตร ระดับปริญญาโท 11 หลักสูตร และระดับปริญญาเอก 1 หลักสูตร

2. สภาพปัจจุบันของการจัดหลักสูตรนานาชาติ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่ามีเหมาะสมระดับมาก ในด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะ ความรู้ สำหรับโลกสมัยใหม่ ด้านสาขาวิชาที่เปิดสอนสอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรในความเป็นนานาชาติ ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อในการเรียนการสอน และด้านบรรยากาศการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ทางด้านภาษาและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

3. สภาพปัญหาของการจัดหลักสูตรนานาชาติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ อาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารส่วนใหญ่ เห็นว่าผู้สอนและผู้เรียนขาดความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ จำนวนตำราเรียนและหรือเอกสารประกอบการสอนไม่เพียงพอ และผู้เรียนมีพื้นความรู้ต่างกัน

4. แนวโน้มสาขาวิชาที่ควรจัดหลักสูตรนานาชาติในอนาคตอีก 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2543) ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารเห็นว่าสาขาที่ควรจัดหลักสูตรนานาชาติ ได้แก่ สาขาวิชามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา และสาขาวิชาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์

ภาควิชา อุดมศึกษา
สาขาวิชา อุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C 243722 : MAJOR HIGHER EDUCATION

KEY WORD : INTERNATIONAL/CURRICULUM

WORRAPHAN ABHICHAJ : OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHING STAFF
OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS CONCERNING INTERNATIONAL CURRICULUM

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PATEEP METHAKUNAVUDHI, PH.D. 295 PP.

ISBN 974-581-865-8

The purpose of this research was to study the opinions of administrators and teaching staff concerning the present status and problems of international curriculum implemented in higher education institutions. A descriptive research method was used and the procedures consisted of analyzing the international curriculum, interviewing 35 administrators and collecting questionnaires from 217 teaching staffs. The results were as follows :

1. According to the analysis of international curriculum at the present time, there were 19 international curriculums; 7, 11, and 1 for Bachelor's, Master's, and Doctor's Degree respectively.

2. After implementing the international curriculum, the opinion of teaching staffs for "the curriculum and instruction" topic was rated as "high" in the following areas : Curriculum objectives enabling students to gain skills and knowledges for a modern world, Fields of study suitable to the current situation, Curriculum contents possessing internationally, English language used as a medium for instruction and Learning atmosphere encouraging studying in both foreign languages and cross-cultural.

3. Most of teaching staff and administrators gave a point of view for problems of implementing international curriculum as follows : Instructors, as well as students, lacked of utilizing foreign language effectively. There were not sufficient of textbooks and handouts and students' background were different.

4. The programs' tendency implemented as international curriculum in the next 10 years (2000's) classified by experts and administrators were humanities, religion and theology and social bahavioral science.

ภาควิชา.....อุดมศึกษา
สาขาวิชา.....อุดมศึกษา
ปีการศึกษา.....2535

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ค

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ปทีป เมธาคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาอย่างดียิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา ไชวีไลกุล และรองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะให้งานวิจัยนี้ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจแบบสอบถามสำหรับการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารและอาจารย์ที่ช่วยให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม อันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์บุญรักษา ศิริโชค รองศาสตราจารย์ ดร.นิรมล ศตวุฒิ และอาจารย์อรุณช ลิมตะศิริ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านและเป็นกำลังใจตลอดมา ขอขอบพระคุณพี่ ๆ และเพื่อน ๆ ข้าราชการสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย และนิสิตภาควิชาอุดมศึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ทางด้านข้อมูล และการประสานงาน และขอขอบคุณ คุณสายวรุณ บุญคง ที่ได้กรุณาช่วยพิมพ์และช่วยประมวลผล งานวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี สุดท้ายขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

วารพรรณ อภิชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
คำถามในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
คำจำกัดความและแนวคิดของการศึกษานานาชาติ.....	12
หลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร.....	27
สถานการณ์เกี่ยวกับหลักสูตรนานาชาติในประเทศไทย.....	49
นโยบายเพื่อสนับสนุนความเป็นนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษา..	55

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
	ประชากร.....	67
	การเลือกตัวอย่างประชากร.....	67
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
	การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย.....	69
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	76
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
	การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและหลักสูตรนานาชาติ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย.....	77
	การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของหลักสูตร นานาชาติจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์.....	178
	การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการจัดหลักสูตร นานาชาติ จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์.....	205
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	219
	สรุปผลการวิจัย.....	220
	อภิปรายผล.....	238
	ข้อเสนอแนะ.....	248

	หน้า
บรรณานุกรม.....	249
ภาคผนวก.....	264
ประวัติผู้วิจัย.....	294

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปการจัดหลักสูตรตามแนวคิดของเบอร์กควิส (Bergquist).....	33
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามมหาวิทยาลัยและหลักสูตร.....	73
3	สรุปรายชื่อหลักสูตรนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำแนกตามสถาบัน.....	80
4	จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรแยกตามวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการและจำนวนอาจารย์พิเศษแยกตามวุฒิ.....	83
5	จำนวนอาจารย์ชาวต่างประเทศที่สอนในหลักสูตรนานาชาติ.....	86
6	จำนวนนักศึกษาที่รับเข้าจำแนกตามหลักสูตรและสัญชาติ ในปีการศึกษา 2529-2533.....	89
7	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาจำแนกตามหลักสูตรและสัญชาติ ในปีการศึกษา 2529-2533.....	96
8	การจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตธุรกิจศศินทร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	103
9	การจัดการหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	107
10	การจัดการหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์เชิงระบบ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.....	114
11	การจัดการหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	120
12	การจัดการหลักสูตรการตลาดมหาบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	125

ตารางที่		หน้า
13	การจัดการหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาอายุรศาสตร์เขตร้อน คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล.....	132
14	การจัดการหลักสูตรอายุรศาสตร์เขตร้อนคลินิกมหาบัณฑิต คณะเวชศาสตร์ เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล.....	138
15	การจัดการหลักสูตรวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาอายุรศาสตร์เขตร้อน คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล.....	144
16	การจัดการหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.....	151
17	การจัดการหลักสูตรการบริหารสาธารณสุขมูลฐานมหาบัณฑิต สถาบัน พัฒนาการสาธารณสุขอาเซียนและบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล..	158
18	การจัดการหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการระบาดทาง การแพทย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.....	166
19	การจัดการหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต และวิทยาศาสตรบัณฑิต โครงการสำหรับนักศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล.....	172
20	สถานภาพของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนานาชาติเกี่ยวกับการศึกษา และประสบการณ์.....	179
21	ประสบการณ์การทำงานวิจัยของอาจารย์ที่สอนในหลักสูตรนานาชาติ เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอนในหลักสูตรนานาชาติ...	184
22	เหตุผลของอาจารย์ที่เข้าร่วมสอนในหลักสูตรนานาชาติ.....	187
23	ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันทางด้านหลักสูตร.....	189
24	ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันทางด้านการจัดการเรียน การสอน.....	191

ตารางที่		หน้า
25	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารระดับอธิการบดี/ รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารระดับคณบดี/ ประธานโครงการหลักสูตร นานาชาติ เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรนานาชาติ.....	194
26	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารระดับอธิการบดี/ รอง อธิการบดีฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา ให้มีความเป็นสากล.....	196
27	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารระดับอธิการบดี/ รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารระดับคณบดี/ ประธานโครงการหลักสูตร นานาชาติ เกี่ยวกับการขยายหลักสูตรนานาชาติสาขาต่าง ๆ ในอนาคต อีก 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2543).....	198
28	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารระดับอธิการบดี/ รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารระดับคณบดี/ ประธานโครงการหลักสูตร นานาชาติ เกี่ยวกับระดับการศึกษาของหลักสูตรนานาชาติที่ควรเปิด	200
29	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารระดับอธิการบดี/ รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารระดับคณบดี/ ประธานโครงการหลักสูตร นานาชาติ เกี่ยวกับแนวโน้มภาษาที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนหลักสูตร นานาชาติในอนาคตอีก 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2543).....	201
30	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารระดับอธิการบดี/ รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการจัดองค์การบริหารหลักสูตรนานาชาติ..	202
31	ความคิดเห็นของผู้บริหารระดับคณบดี/ ประธานโครงการหลักสูตร นานาชาติ เกี่ยวกับการจัดองค์การของหลักสูตรนานาชาติ.....	204

ตารางที่		หน้า
32	ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับสภาพปัญหาทางด้านผู้สอน.....	206
33	ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับสภาพปัญหาทางด้านผู้เรียน.....	208
34	ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับสภาพปัญหาทางด้านอาคารสถานที่ งบประมาณและเงินรายได้.....	209
35	ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับสภาพปัญหาทางด้านวัสดุอุปกรณ์และ ตำราเรียน.....	210
36	ความคิดเห็นของอาจารย์เกี่ยวกับสภาพปัญหาทางด้านการบริหาร หลักสูตร.....	212
37	ความคิดเห็นของคณบดี/ ประธานโครงการหลักสูตรนานาชาติเกี่ยวกับ สภาพปัญหาของการจัดหลักสูตรนานาชาติ.....	217